

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

773

Vragen van het lid **van Velzen** (SP) aan de staatssecretaris van Justitie over *de terugkeer in de samenleving van ex-tbs'ers*. (Ingezonden 2 november 2009)

1
Herinnert u zich de uitzending van Netwerk van 31 juli 2009,¹ waarin te zien was hoe de tenuitvoerlegging van de tbs-maatregel van de heer Y. B. vooral door externe factoren ernstig werd vertraagd?

2
Hoe beoordeelt u de gang van zaken in de zaak van de heer Y. B., die zelf vroeg om een tbs-behandeling, maar door ontsnappingen en strafbare feiten van andere tbs'ers uiteindelijk 12 jaar in een kliniek verbleef? Hoe kan het dat de deskundigen die de rechter moesten adviseren over de zoveelste verlenging van de maatregel, zo lijnrecht tegenover elkaar stonden als in deze zaak?

3
Bent u ervan op de hoogte dat de heer Y. B. sinds 16 oktober 2009 is ontslagen uit de tbs-kliniek en na een jarenlang verblijf in verschillende klinieken zonder ook maar enige betrokkenheid van de reclassering op straat staat? Is er over nagedacht hoe ook in het geval van contraire beëindiging van de tbs-behandeling een terugkeer in de samenleving naar

omstandigheden zo soepel mogelijk kan verlopen?

4
Wat kan en mag in een dergelijk geval van de gemeente worden verwacht? Is er bij de terechte aandacht voor de verantwoordelijkheid van de gemeenten voor ex-gedetineerden ook gedacht aan ex-tbs'ers? Geldt dit ook in geval van contraire beëindiging van de tbs-behandeling?

5
Hoe kan het dat de heer Y. B. van het kastje naar de muur wordt gestuurd om een geldig identiteitsbewijs te krijgen, een voorwaarde om inkomen of huisvesting te verwerven? Wat gaat hier mis bij de gemeente en/of de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND)? Hoe is het mogelijk dat niet al in de kliniek is nagedacht over het verlengen of aanvragen van het identiteitsbewijs?

6
Hoe is het mogelijk dat door geen enkele instantie rekening lijkt te zijn gehouden met het niet-verlengen van de tbs-maatregel van de heer Y. B., terwijl deze niet-verlenging juist door de deskundigen werd bepleit?

7
Welke maatregelen gaat u nemen om te voorkomen dat iemand vrij komt uit een tbs-kliniek zonder enige betrokkenheid van de reclassering of begeleiding vanuit de gemeente?

8
Ziet u mogelijkheden deze vragen te beantwoorden voor het algemeen overleg over tbs-onderwerpen dat gepland staat op 11 november 2009?

¹ Netwerk, 31 juli 2009: «Weg met tbs?»
<http://www.netwerk.tv/uitzending/2009-07-31/weg-met-tbs>

Antwoord

Antwoord van staatssecretaris **Albayrak** (Justitie) (ontvangen 25 november 2009)

1
Ja.

2
De behandeling van betrokkene was volgens de verschillende deskundigen in een impasse geraakt. De deskundigen van het forensisch psychiatrisch centrum waar betrokkene was opgenomen, schatten het recidiverisico van betrokkene in als hoog, en adviseerden daarom aan de rechter de tbs met een jaar te verlengen met als doel betrokkene te resocialiseren. De onafhankelijk deskundigen schatten het recidiverisico in als matig en achtten voortzetting van de tbs door de stagnatie van de behandeling niet meer zinvol. Zij adviseerden daarom de rechter de tbs-maatregel onvoorwaardelijk te beëindigen. Gelet op het door de onafhankelijke deskundigen als matig ingeschatte recidiverisico, gevoegd bij de huidige

duur van de tbs en de afwezigheid van behandelingsvooruitzicht, achtte de rechtbank gronden voor verdere verlenging van de maatregel thans niet meer aanwezig. De rechter heeft op 13 oktober 2009 de vordering tot verlenging van de tbs afgewezen.

3
Tijdens de behandeling is de mogelijkheid van een voorwaardelijke beëindiging aan de orde geweest. Met betrokkene kon echter geen overeenstemming worden bereikt over de voorwaarden. Als de tbs-gestelde zich niet wil conformeren aan de voorwaarden heeft een voorwaardelijke beëindiging geen kans van slagen. De rechter heeft in zijn vonnis van 13 oktober 2009 opgemerkt dat na beëindiging van de tbs voor de kliniek een zorgplicht naar betrokkene blijft bestaan. Als onderdeel van eventuele begeleiding en zorg in een vrijwillig kader, kan betrokkene zo nodig een beroep doen op zorg en bijstand vanuit de kliniek, aldus het vonnis. Met het oog op een mogelijke onvoorwaardelijke beëindiging heeft het fpc betrokkene op vrijwillige basis een vervolgtraject aangeboden. Hiervan wilde hij geen gebruik maken.

4
In de pilot «Zicht op Enschedese tbs-gestelden» is geëxperimenteerd met een casusoverleg waaraan onder meer de politie deelneemt, en waarbij de burgemeester terstond geïnformeerd kan worden bij een (dreigende) verstoring van de openbare orde en veiligheid (Kamerstukken II, 2008/09, 29 452, nr. 116). Elementen hieruit worden meegenomen in de pilot «bestuurlijke informatievoorziening ex-gedetineerden» waaraan nu al elf gemeenten deelnemen. Hierin krijgen de burgmeesters informatie over ex-gedetineerden die in hun gemeente terugkeren. Deze informatie moet hen beter in staat stellen hun verantwoordelijkheid voor de openbare orde en veiligheid te nemen. De categorie ex-gedetineerden wordt na afloop van de pilot in april 2010 uitgebreid naar tbs-gestelden, ook die tbs-gestelden van wie de tbs contrair en onvoorwaardelijk wordt beëindigd.

5
FPC's bieden ondersteuning bij het verkrijgen van identiteitsbewijzen

voor tbs-gestelden die uitstromen. Ook het fpc waar betrokkene werd behandeld, heeft betrokkene diverse malen hierbij hulp aangeboden. Deze hulp heeft hij niet aanvaard.

6
Zie het antwoord op vraag 2. Daarin heb ik aangegeven dat de deskundigen niet eensluidend waren in hun advies over een mogelijke verlenging van de tbs. Voorts heb ik aangegeven dat het fpc rekening heeft gehouden met een onvoorwaardelijke beëindiging en in die verwachting een vervolgtraject heeft aangeboden. Het bieden van zorg of toezicht op vrijwillige basis heeft alleen kans van slagen als de patiënt bereid is hieraan mee te werken.

7
Zoals ik heb toegezegd in het algemeen overleg van 14 mei 2009 laat ik onderzoeken op welke wijze contraire onvoorwaardelijke beëindigingen kunnen worden voorkomen en welke wetswijziging hiervoor nodig is. Hierover zal ik de Tweede Kamer in de halfjaarlijkse brief over tbs/forensische zorg voorjaar 2010 nader berichten.

8
Nee.